

ressò mont-roigenc

REFUGIS (antiaeris, de la Guerra Civil 1936-1939 a Mont-roig)

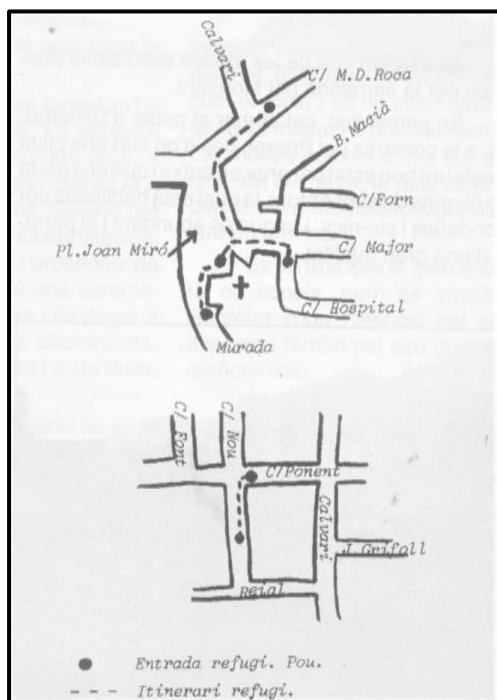
Pilar Rovira i Cabré (**Ressò mont-roigenc** núm. 40, pàg. 7. - 1r trimestre de 1992)

16-11-2022

“Només escric aquest relat perquè en quedi constància a la història del nostre poble, ja que, a l’Ajuntament no hi consta res, segons ens han dit.

El 1938, durant la guerra civil, quan les ciutats de Reus i Tarragona eren bombardejades gairebé cada dia, i els qui venien de Reus explicaven els desastres que les bombes hi ocasionaven -i si no n’hi havia prou la “Pava” (avió) visitava cada matinada Cambrils-, el pànic era evident. Els que manaven aleshores, encarregaren de fer uns refugis. Foren cridats per fer aquesta feina, en Joan Torrebadell i en Pere Vilà, homes entesos en pous i mines.

Començaren fent la primera boca a la baixada de la “Murada” per allí on té les entrades en Lluís Aragonès. El construïren gran i alt de sostre. Al replà de la font, entre aquesta i el portal hi feren un pou per respiració i, al mateix temps, treure’n la terra i les pedres. Així com el refugi anava tirant carrer Major amunt obriren un altre pou al carrer de l’Hospital, al costat de cal Munté (*carrer Major, 10*). L’altra boca s’obrí al carrer de la Mare de Déu de la Roca, al davant del magatzem del Gairal (*cal Colom*). Aquest arribà a comunicar-se a la plaça de Castelar (avui Joan Miró) amb el que pujava pel carrer Major.

Simultàniament l’altre refugi s’obrí al carrer de Ponent al costat de la casa de la Miquela Nuet (carrer Nou), i passava pel mig del carrer Nou i es feu un pou per allí a cal Portes (ara Joan Ivern). Sortosament no es varen fer servir (només en dues o tres ocasions). Una -si mal no recordo- fou l’onze de gener de 1939, tarda que les bombes caigueren a l’hort del Maseres (ara propietat d’en Ramon i Martori). L’endemà dia 12 al matí, bombardejaren cap a la “femada” i a l’hort d’en Pasqual, i una bomba caigué a la timba a la casa que vivia la Paulina Solé (ara és propietat del Josep de Xerta). Potser hi va haver alguna alarma, però, jo no ho recordo.

Com a anècdota podríem dir el que passà al Valero Larroya (e.p.d.) que feia de tornar al pou de la font. En uns bidons pujaven la terra i pedres. Una de les vegades pujaren una pedra tan grossa que, encaixada al bidó, no hi havia manera de fer-la sortir. El pobre home ja ho havia provat tot; estava apurat, de baix el cridaven... Ell, amb tot respecte, s’agenollà i plegà les mans amb acció de pregar -suposo que és el que devia fer- (aleshores era molt arriscat fer això davant la gent).

Aleshores s'aixecà, va agafar el bidó i la pedra sortí sense problema. Aquesta anècdota me l'ha explicada el Lluís Aragonès.

Déu ens deslliuri de cap més guerra ! Deixo la porta oberta a qui sàpiga més coses i més anècdotes sobre els refugis, les bombes i d'altres notícies sobre la guerra civil i l'encoratjo i publicar-ho al nostre "RESSÒ MONT-ROGENC", que com sempre, es brinda a fer-ho.